

Herfst 2022

Kleeftkruid

*Instituut voor natuureducatie
en duurzaamheid.*

Contactblad IVN Raalte

Inhoudsopgave

Colofon	3
Voorwoord	4
Van de redactie.....	5
Zomertijd.....vlindertijd	6
Tureluus avontuur.....	7
Extra neststenen voor de gierzwaluw.....	9
Open dag bij Ecologische Boerderij Overesch.....	10
Inbrekers tijdens onze vakantie?	11
De grote karekiet.....	12
Lezing stichting Heg & Landschap	13
Waterdiertjes op de Boerenmarkt.....	14
Op zoek naar een nieuwe voorzitter!.....	16
Een fietsband in het gras???	17
Er was eens	18
Onbekend talent	19
Natuur en techniek gaan hand in hand	22
Presentatie van de Tuincoaches op de boerenmarkt	24
Afscheid drie coördinatoren.....	25
Herstel van houtwallen?	26
“De evolutie van schoonheid”	27
Een leuke ontdekking	28
Schubbige taaiplaat.....	29
Film steppes en natuurbehoud.....	30
Hoeveel eikels rapen we dit jaar?	31
De Marker wadden	32
Bestuur en coördinatoren	39
Programma van IVN Raalte	40

Foto:
Jeroen Willemsen

Meriansborstel

Colofon

Kleefkruid

Kleefkruid is het contactblad voor leden en donateurs van IVN Raalte, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid. Kleefkruid verschijnt 3 maal per jaar.

Redactie:

Meike Wittermans
Marie-José van Beurden
Westdorplaan 16
8101 BE Raalte. tel. 353751
kleefkruid@outlook.com

Contacten adverteerders:

ivnraalte@gmail.com

Lay-out:

Jos Harink
De Spinde 37
8102 LA Raalte. tel. 362944
j.harink@gmail.com

Drukker:

Grafisch Centrum Salland
www.grafischcentrumsalland.com

Contributie

Leden: € 17,50; jonger dan 18 jaar of tweede lid binnen een gezin: € 7,--.
Contributie jeugdleden: € 7,--.
Donateurs: € 10,--.

Machtiging:

Het bestuur vraagt leden die IVN nog geen machtiging hebben gegeven voor het automatisch overmaken van de contributie, contact op te nemen met het secretariaat.
Bankrek: NL06 RABO 035 45 71 710

De meest actuele informatie staat op onze website:

www.ivn.nl/afdeling/ivn-raalte

Wil je Kleefkruid voortaan graag digitaal ontvangen?

Mail dan naar:

ivnraalte@gmail.com

Onder vermelding van:
naam, adres en mailadres.

Dan kunnen de gegevens genoteerd worden in de ledenadministratie.

**Kopij voor
volgende kleefkruid**

**inleveren
vóór 10-12-2022
bij M.J. van Beurden
kleefkruid@outlook.com**

IVN over tot protest acties?

Het stond onlangs in een kleine bijzin in de Volkskrant: "Het is niet meer van deze tijd dat natuurorganisaties, zoals Natuur Monumenten en de provinciale Landschappen (en ik voeg hier IVN aan toe) zich niet uitspreken over kwesties die de natuur aantasten." De journalist bedoelde hier waarschijnlijk dat ze niet op de baricaden willen gaan staan om hun standpunten duidelijk te maken. Dat doen deze organisaties ook (nog?) niet. Zij spreken zich echter wel degelijk uit over natuurkwesties. Als eersten tonen zij het verlies van natuur aan.

Het IVN houdt zich aardig op de vlakte als het om kritiek op politieke uitspraken gaat. Zeker om tot acties over te gaan. Opmerkelijk is ook dat in de naamgeving van tot enkele jaren terug: "IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid" dit laatste woord nu weggelaten wordt en het gewoon "IVN natuureducatie" heet. Dat bekt beter. Gelukkig zijn daarmee niet de statuten veranderd. Daarin staat duidelijk dat het tot onze doelstellingen behoort om op te komen voor behoud en verbetering van de kwaliteit van de natuur en voor een duurzame leefomgeving. Alles binnen de wet- en regelgeving.

Dat heeft er in het verleden toe geleid, dat we zienswijzen hebben ingediend tegen plannen die ten koste gingen van de natuur (aanleg camping, kappen van bomen, verlichting paardenbak.) En dat we ons uitspreken via de Groene Agenda tegen dergelijke plannen. Dat moeten we ook blijven doen.

Zonnepanelen dreigen gelegd te worden op plekken die het welzijn van vogels aantasten. Daar hoeven we niet terughoudend te zijn om er onze visie over uit te spreken. Maar om daadwerkelijk tot acties over te gaan die de samenleving opschudden of kunnen verstoren, dat gaat ook mij te ver. Onze leden kennende verwacht ik daarvoor niet veel animo.

Ook in de laatste kringbespreking kwam dit even aan bod. Duidelijk dat er landelijk geen ondersteuning valt te verwachten, laat staan initiatief tot een oproep om de straat op te gaan. Wat blijft is dat we onze directe omgeving in de gaten moeten houden en waar nodig onze stem laten horen en zienswijzen blijven indienen.

Jan Hendriks

Van de redactie

Wat fijn dat we samen weer voor een mooi “Kleefkruid” konden zorgen. Nadat er voor het zomernummer slechts enkele artikelen werden ontvangen, zijn er na een oproep nog diverse mooie stukjes aangeleverd. Om extra kosten en milieu te sparen, hebben we besloten, om de stukjes van de zomer en de herfst samen te bundelen in dit HERFSTNUMMER. Het zomernummer is daardoor dus komen te vervallen.

Bekijk “Kleefkruid” ook eens digitaal. Alle foto’s mooi groot en soms voorzien van geluidsfragmenten.

Volg daarvoor de link die bij het artikel in het boekje staat of ga naar:

www.ivn.nl/afdeling/ivn-raalte ,
klik bovenaan op “PUBLICATIES”
en open “KLEEFKRUID HERFST 2022”.

En als jullie binnenkort al iets moois voor het winternummer tegen komen, maak er een foto van en stuur deze in de originele staat (dus niet verkleind of bewerkt), zowel naar Kleefkruid als naar Jos Harink. Dan wordt de afdruk in het boekje het mooist.

We wensen jullie veel leesplezier en geniet van de prachtige foto’s van onze eigen natuurfotografen.

Zomertijd.....vlindertijd

Van plaatjes kende ik hem wel. Maar op een zonnige en warme dag in juli zag ik er ook één: De koningin-nenpage! Deze grote, schitterende vlinder vloog in mijn groentetuin rond, bij de wortels, de uitgebloeide dille en de peterselie. Deze vlinder schijnt het meest voor te komen in het zuiden en oosten van het land. Een buurman van mij zag een dag eerder een kolibrievlinder. Een zeldzame nachtvlinder die ook overdag actief is.

Tekst en foto koningin-nenpage:
Gerard Alferink

Foto: Kolibrievlinder
Vlinderstichting.nl

De koninginnenpage is één van de weinige soorten die zich wat uitbreidt in ons land, mede door de warmere zomers. De kans dat je hem gaat zien wordt dus groter. En de kolibrievlinder is wel heel bijzonder, want die kan net als de echte kolibrie.... Razendsnel achteruit vliegen!

Tureluus avontuur

Dat weidevogelbescherming meer kan inhouden dan het zoeken, markeren en beveiligen van nesten met een raster, bleek ons het afgelopen jaar. Vanuit het collectief midden Overijssel hadden we een 10-tal wildcamera's gekregen om trachten te achterhalen welke predator nu verantwoordelijk was voor de grote hoeveelheid van gepredeerde nesten. We hebben de camera's geplaatst bij nesten op diverse

plaatsen in het Schanebroek. De camera's waren zodanig ingesteld, dat je twee keer per dag een foto kreeg van de situatie van dat moment. Hierdoor hoefde je niet verder terug te kijken dan 12 uur daarvoor. Op een van de camera's werd gezien dat een buizerd lekker zat te peuzelen aan een Tureluur. We hebben het daadwerkelijke slaan helaas niet op de camera staan, maar het verorberen van de Tureluur wel. Vanuit de werkgroep had Hans het camerabeheer onder zich en samen met Gerard is hij

Na 4 weken zo vrij als een vogeltje of....“vogelvrij”?

bij het nest nog diezelfde dag gaan kijken. Hierbij bleek dat in het nest 4 eieren hadden gelegen. Eén ei was kapot en de andere drie waren nog heel. Ze voelden ook niet echt warm meer aan. En wat doe je dan. Er is besloten om de eieren mee te nemen naar huis en ze in de broedmachine te leggen. En wat bleek? **Van de 3 eieren kwamen er toch nog twee uit en waren Hans en Gerard opeens de trotse “ouders” van twee prachtige jonge Tureluurs.**

Maar..... Hoe breng je die groot ?????

Er zijn allerlei belletjes gepleegd van Vogelopvang tot SOVON (eigenlijk had niemand een goede oplossing. Vogelopvang had geen ervaring en de enige opmerking die SOVON maakte was, weet je wel dat het niet mag?) Het uiteindelijk advies van de nationale deskundige op dit gebied, Wim Tijssen, was: “Zet ze uit in de omgeving bij andere leeftijd genoten als dit mogelijk is”.

Helaas waren er geen leeftijdsgenoten binnen het gebied, zodat besloten is ze proberen groot te brengen. Nu uitzetten zou zeker betekenen dat ze het niet zouden redden.

Hans en Gerard nemen afscheid van “hun kroost”

Na 4 weken waren ze dusdanig gegroeid, dat 6 juni beide “ouders” hun kroost de wijde wereld in hebben laten gaan, er vanuit gaande, dat ze nu voldoende gegroeid waren (wat ze ook waren) om de uitdagingen die ze nog te wachten stond aan te gaan. Dit uitzetten vond plaats in een gebied waar inmiddels meerdere andere tureluurjongen liepen.

Terugkijkend kunnen we wel zeggen, dat we met trots deze poging hebben gewaagd. Was er niets gedaan, dan waren de eieren zeker stuk gegaan en waren er geen twee jonge tureluurs geboren. Nogmaals een actie om trots op te zijn en chapeau voor beide “pleegouders”.

Coördinator weidevogelbescherming
Sent Regeling

Extra neststenen voor de gierzwaluw

Onlangs werd door ons contact gezocht met de woningstichting Salland Wonen om de mogelijkheden te onderzoeken tot het plaatsen van gierzwaluwnestkasten aan het gebouw van Dimence aan de Monumentstraat. De gedachte hierbij was, om de succesvolle populatie gierzwaluwen aan de naastgelegen Rozenstraat extra nestgelegenheid te bieden (bij uitbreiding van nestkasten is het immers voor deze beschermde vogelsoort van belang om aansluiting te zoeken bij een reeds bestaande populatie).

Punt was alleen, dat dit gebouw door de woningstichting verhuurd wordt en wij als werkgroep van d IVN Raalte hier dus geen nestkasten kunnen ophangen.

Gelukkig was de woningstichting bij monde van Jos Wolfkamp bereid, om geheel belangeloos, ons verzoek te honoreren. Dit is een bijzonder gebaar omdat deze 4 nestkasten voor de woningstichting niet onder de zogenoemde mitigerende (vervangende) regeling vallen. Deze is immers van toepassing bij verbouw of renovatie aan huizen, waar deze beschermde vogelsoort broedplaatsen heeft. Bij ons verzoek ging het dus om enkel uitbreiding van neststenen in de buurt van een eerder en succesvol project van de woningstichting aan de Rozenstraat.

Op 6 mei was het dan zover!

Door bureau Unitura uit Rijsen werden met een hoogwerker op zo'n 10 meter hoogte 4 speciale inbouw-nestkasten voor gierzwaluwen geplaatst in de gevel van het gebouw aan de achterzijde. Hiermee werd de gierzwaluw (zo vlak voor het nieuwe seizoen) in Raalte weer extra nestgelegenheid geboden! Het valt te ver-

wachten, dat deze nestkasten spoedig in gebruik zullen worden genomen en we zullen dit de komende tijd goed in de gaten houden bij onze inventarisatierondes.

Wij zijn Salland Wonen zeer erkentelijk voor hun belangeloze medewerking!

Inmiddels zijn de gierzwaluwen weer naar het zuiden vertrokken, maar bij deze kasten is nog geen bedrijvigheid geconstateerd. Meestal duurt dit proces van verkenning en uiteindelijke bewoning wel enkele jaren. Dus we hopen er het beste van.

Namens de werkgroep gierzwaluwen,
Hugo Sterkman

Open dag bij Ecologische Boerderij Overesch

Op 12 juni was er een open dag bij Ecologische boerderij Overesch.

IVN Raalte en IVN Nijverdal waren uitgenodigd om op 12 juni aanwezig te zijn op de open dag van de ecologische boerderij van de familie Overesch. Het thema was:

Boeren in harmonie met de natuur!

Tijdens deze zonovergoten dag kon iedereen komen proeven, ervaren, zien en beleven.

IVN Nijverdal nam de wildplukwandeling voor haar rekening en in de stand waren allerlei planten te zien die eetbaar zijn.

IVN Raalte gaf een drone-demonstratie. Zo kon men zien hoe de weidevogels beschermd worden. Daarnaast was er een mooie stand met o.a. foldermateriaal en een microscoop, waar groot en klein door heen kon kijken. Er lag een insect onder, waardoor dit wel een monster leek. Hier werd heel positief op gereageerd. Tevens was er een puzzeltocht voor kinderen uitgezet. Het was een zeer geslaagde dag en we hopen dat er weer nieuwe mensen geïnteresseerd zijn geraakt in het IVN.

We bedanken de familie Overesch voor de goede organisatie en de gastvrijheid.

Gerda Lennips

- ✓ Voor al uw ontwerp en drukwerk
- ✓ Printen / inbinden
- ✓ Posters, stickers, spandoeken en canvas
- ✓ Foto's, logo's of teksten op spiegels
- ✓ Borduren en bedrukken badstof
- ✓ Originele relatiegeschenken
- ✓ en nog veel meer.....

www.GrafischCentrumSalland.nl
Raalte, tel. 0572-381065

Inbrekers tijdens onze vakantie?

Tijdens onze vakantie hoorde onze buurman een vreemd geritsel in onze moestuin.

“Toch maar even kijken” dacht hij. En tot zijn verbazing trof hij een mooie, grote ringslang aan.

Hij vond het geen fijn idee, om de slang te laten zitten, Maar omdat hij niet dagelijks zulke dieren tegen komt, moest hij wel even nadenken wat nu wijsheid was.....

Hij heeft de dierenambulance gebeld, die de ringslang op een professionele wijze hebben gevangen en hem daarna in het kanaal te water hebben gelaten.

Ine Kappert

De grote karekiet

je hoort hem wel, maar je ziet hem niet!

Eén keer had ik hem gehoord bij de watervogeltelling: De grote karekiet. Toen ik bij de Steernebrug van de fiets afstapte, voor de start van een wandeling tussen Heeten en Deventer, hoorde ik een luid en duidelijk geluid van een vogel in het riet van het Overijssels kanaal. Ik dacht eerst aan de kleine karekiet, maar dit wel èrg felle geluid was duidelijk anders. Na wat gehannes met verrekijker (zoeken) en fototoestel (vastleggen) wist ik het bijna zeker.....**het was de grote!** Daarbij viel ook mijn fototoestel nog in het rulle zand..... Toen een paar dagen later op waarneming.nl meldingen doorkwamen van de grote karekiet wist ik het helemaal zeker:

De grote karekiet, je hoort hem wel en ik zag hem ook!

Tekst en foto: Gerard Alferink

2500 m² fiets- bromfiets- en tuinplezier!

KRUIPER
Fietsen
Bromfietsen
Tuinmachines
Tel. 362800
Aahstraat 15
Raalte

Lezing stichting Heg & Landschap

Dinsdag 29 november 2022 19.30 uur

Lezing door Lex Roeleveld over het belang van heggen in ons landschap

Foto stichting Heg & Landschap.

Heggenvlechters aan het werk.

De stichting Heg & Landschap zet zich in voor een mooi, rijk cultuurlandschap. Ze streven naar meer mooiere en beter onderhouden heggen en heggenlandschappen in Nederland.

Ze willen heggen weer een plek op het platteland geven: een duurzame plek voor heggen die belangrijke rollen vervullen. Heggen als ecologische verbindingsstroken. Heggen voor identiteit van streken met kleinschalige, besloten landschappen. Heggen als groene monumenten die verhalen over heggenleiers (vlechters), landwrenen, kerkenpaden en omhaagde boomgaarden.

Heggen die wandelaars en fietsen langs hun pad geleiden en niet te vergeten: heggen die schapen en koeien in de wei houden.

Waterdiertjes op de Boerenmarkt

Jong en oud zoekt enthousiast naar waterdiertjes

Na 2 coronajaren mocht het nu weer: **Stoppelhaene**...met alles erop en eraan. We konden ons weer presenteren op de boerenmarkt. En dat met ontzettend mooi weer.

Het thema van onze IVN kraam was waterdiertjes.

We hadden de kraam aangekleed met mooie natuurfoto's, zoekkaarten en 2 accubakken met daarin waterdiertjes.

Enkele dagen daarvoor waren we aan het scheppen geweest in een waterleiding/aftakking van het Overijssels kanaal. Het viel niet mee om er een mooi aantal waterdiertjes te vangen, er waren er amper wat. Gelukkig wist iemand bij zijn vijver wel het een en ander te vangen. Zo konden we de accubakken vullen met een aantal kleine **visjes, slakken, waterspinnen, kikkervisjes, watersalamanders, een larve van een libel en bootsmannetjes.**

Met een stokje mochten de kinderen het water in beweging zetten, zodat de waterdiertjes gingen bewegen. Het was dan super leuk om die diertjes te zien en op een zoekkaart hetzelfde diertje te zoeken en de naam te lezen. Alle kinderen waren enthousiast zoekend, ze ontdekten allen de **poelslak**, die een klein visje had vast-

gezogen. Bijna alle kinderen verbleven lange tijd bij de bakken, totdat de ouders hen vroegen om verder te gaan. Zelfs het kleinste rode waterdiertje (**watermijt**) werd opgemerkt.

We vonden het erg leuk, dat er de hele dag veel belangstelling was. Al was het vanwege de kermis 's middags iets minder druk dan 's ochtends, toen kinderen vaak op hun beurt moesten wachten om diertjes te mogen vangen. Het was een leuk thema, dat niet alleen de kinderen boeide, maar ook hun ouders. En doordat de bakken laag stonden, was het ook een eyecatcher voor mensen in een rolstoel, die volop belangstelling toonden voor de waterdiertjes en er erg van genoten.

Gerda helpt bij het gebruik van de microscoop

Aan de andere kant van de kraam stonden een aantal vergrootglazen en een

microscop. Hierdoor konden de kinderen o.a. een **vleermuisje** en de **cocon van een wespspin** zien. De diertjes erin leken soms wel een monster.

Het was een geslaagde dag, waarop we jong en oud op een eenvoudige manier wisten te boeien met een “stukje natuur”.

Marijke Stroek

Op zoek naar een nieuwe voorzitter!

In het voorjaar van 2023 zitten de acht bestuur jaren als voorzitter van Jan Hendriks er op. Volgens de statuten zal hij dan moeten aftreden. Dit gaat hij ook doen. Voorheen was dit na zes jaar. Maar nu met de nieuwe statuten is het na acht jaar. (tweemaal een termijn van 4 jaar) Er is nog geen opvolger in beeld.

Dus de oproep aan ieder: denk je dat je zelf deze functie wel zou willen vervullen of weet je iemand die dit op zich zou willen nemen? Laat het ons horen.

Er komt voorlopig nog geen wensenlijst van eigenschappen waar hij/zij aan moet voldoen.

Het bestuur

Nieuwsgierig naar onze biologische boerderijwinkel?

Struinpad • Modderpoel • Boerenpret puzzeltocht

Een fietsband in het gras???

Ik was bezig wat tuinafval af te voeren met de kruiwagen. Plotseling werd mijn aandacht getrokken door iets wat op een fietsband leek. Het bleek een opgerolde ringslang die lekker lag te zonnen !

Ik ging snel naar binnen om mijn fototoestel te pakken. Toen ik terugkwam kon ik echter niets meer vinden. Waarschijnlijk toch verstoord. Dus zelfs bij het werken in de tuin moet je het fototoestel bij de hand hebben!

Gerard Alferink

Wat een spannende ervaring Gerard! Dan heb je vast ook water in de tuin want daar houdt de ringslang van. Deze niet giftige slang kan wel 120 centimeter lang worden en is, zoals Gerard al heeft ervaren, heel alert op verstoring. Bovenstaande afbeelding is van RAVON. Dit is al ruim 25 jaar de onafhankelijke natuurbeschermingsorganisatie die, tezamen met veel vrijwilligers, inheemse reptielen, amfibieën en vissen en hun leefgebieden beschermt. Je kunt meer informatie over deze fascinerende dieren vinden op RAVON.nl

Redactie

Arjan Schepers Vaste Planten

kwekerij van bijzondere vaste planten

Hakkershoekweg 9 Mariënheem
info@arjanschepers.nl

tel 06-41271997
www.arjanschepers.nl

Er was eens ...

Er was eens een jeugdgroep bij de IVN Raalte. Maar tien jaar geleden is deze opgeheven. Toch kriebelt het bij het bestuur om eens te onderzoeken, of het weer mogelijk is om een jeugdgroep op te richten. In de laatste coördinatorenvergadering is hier uitgebreid over gediscussieerd.

Met als resultaat dat er nu een oproep komt voor een ieder die hierover wil meedenken.

Het is niet de bedoeling, dat deze mensen zich al genoodzaakt voelen om de groep te gaan leiden, maar we zoeken naar mensen die uit ervaring een goede inbreng hebben of weten waar je overal rekening mee moet houden bij het opzetten van een jeugdgroep.

Geïnteresseerden kunnen zich bij mij aanmelden: hendriks1949@kpnmail.nl

Jan Hendriks

TE WIERIK

Uitblinkers in specialistische reiniging

Onbekend talent

Op vakantie in de Dordogne, Zuid Frankrijk, hoorden we de eerste dag 's middags een intrigerend geluid. Mijn vakantiegenoten vroegen mij, vogelaar: Jeroen, welke vogel is dat?

Ik wist het niet en heb het voorgelegd aan de andere kenners van vogelgeluiden, namelijk de cursusleiders van de de vogelzangcursus. Hun reacties waren als volgt:

- is het geen gong, die door de wind geluid maakt?
- een heel bijzonder geluid maar ik herken er geen vogel in...
- ik zou het niet weten, misschien koeien of schapen met een bel om de nek?
- een raadsel...
- lijkt mij iets mechanisch!
- zo'n panfluitding in de wind een windgong heet dat, dacht ik.....

Ik kreeg zelfs van Louis een filmpje met afbeelding en geluid van zo'n carillons éoliens, windgong op z'n frans, heel grappig! Maar 't was het allemaal niet.

Ik dacht zelf ook eerst aan iets mechanisch, dus ik ging op onderzoek uit naar die windgong oftewel de carillons éoliens. Het gekke was alleen, dat het geluid pas vanaf 16.00 uur begon en toenam in de avond, terwijl de windkracht of richting niet veranderde. Ook kwam het later op de dag vanuit meerdere richtingen. Ik ben gaan zoeken samen met mijn vrouw Monique. Geen gefladder van een eventueel bijbehorende vogel.

Gelukkig kwam Monique op het idee om een zoekopdracht op internet te starten, iets over vreemde geluiden in Zuid Frankrijk en na een tijdje hadden we het inderdaad gevonden! Het was:

DE VROEDMEESTERPAD !!!

Dit heb ik gedeeld met mijn vogelvrienden in de groepsapp en hieronder hun reacties:

- wow, knap staaltje onderzoek van Monique!
- wij kunnen nu weer rustig slapen nu dit raadsel is opgelost
- wat leuk! Wel fijn dat het geen vogel is ...
- Goed speurwerk Monique, ik was echt even een paar dagen van het padje af!

Mysterie opgelost, heeft ons leuk een paar dagen bezig gehouden!

Vroedmeesterpad

Alytes obstetricans

soortengroep: kikker

burgerlijke stand: bezorgde vader

favoriete maaltijd: assortiment van ongewervelden

levensverwachting: 5 jaar

woonplaats: derde rots aan de rivier

status: bedreigd

bijzonderheid: De mannetjes maken een aangenaam, fluitend geluid. In een paddenkoor doet het denken aan een 'klokkenspel'.

Jeroen Willemsen

Het is niet gelukt om het opgenomen geluid te plaatsen op de website. Echter, het geluid is ook te beluisteren op RAVON.nl . Ik hoor er de xylofoon van mijn kleine zusje in, een geluid dat je niet gauw meer zal vergeten!

Meike Wittermans

H. Kleine Koerkamp

Foto's van de vlinders zijn gemaakt door Jeroen Willemsen.
De 2e vlinder is waarschijnlijk de "kleine ijsvogelvlinder".

Natuur en techniek gaan hand in hand

Enkele weken geleden was ik in het Oostvaardersveld (ligt tegen de Oostvaardersplassen aan) en daar heb ik de zeearend mooi kunnen fotograferen.

Op één van de foto's is een jonge zeearend te zien met een zender (met zonnepanelen) op zijn rug. Zo'n zender bevat een internetverbinding, zodat de exacte positie van waar de vogel zich bevindt naar de onderzoekers kan worden gestuurd. Op die manier kan het zeearend jong worden gevolgd op de eerste vlucht vanaf het nest en de latere omzwervingen, tot het zich uiteindelijk gaat vestigen in een eigen territorium.

Op een bepaald moment zagen we in enkele bomen (weliswaar op grote afstand) liefst 7 zeearenden. Het was een geweldige ervaring om deze machtige roofvogels te zien jagen op de waterplas voor de vogelkijkhut.

Joop Smit

Presentatie van de Tuincoaches op de boerenmarkt

De Tuincoaches regio Raalte hebben zich voor het eerst publiekelijk gepresenteerd met Stöppelhaene 2022 op de Boerendag. Zij vonden dit een geschikt moment om naar buiten te treden. En het weer werkte die dag helemaal mee.

De Tuincoaches hadden speciaal voor deze dag twee grote bloembakken en een schutting vervaardigd. In de ene bloembak groeiden voornamelijk schaduwplanten en in de andere bak stonden vooral vaste planten voor in de zon. Aan de schutting hing een plantenbak vol met diverse eetbare kruiden.

De kraam van de Tuincoaches regio Raalte werd druk bezocht. Veel passanten onderbraken hun tocht langs de kraampjes om de fleurige aanplant in de bloembakken te bewonderen.

De Tuincoaches maakten van deze momenten dankbaar gebruik om een gesprek aan te knopen. Er werd met belangstelling gevraagd naar de huidige situatie van de tuin, er werden tips gegeven en er kon volop informatie worden ingewonnen door de verschillende brochures door te bladeren die klaar lagen op de lange tafel bij de kraam.

De Tuincoaches regio Raalte is een initiatief van Natuur en Milieu Overijssel, in samenwerking met Salland Zoemt, IVN-Raalte en Groei&Bloei. Zij opereert als zelfstandige werkgroep onder de vleugels van het IVN-Raalte.

Emilio Metting
De Sallandse Vlinderfotograaf

Afscheid drie coördinatoren

We zullen dit jaar afscheid nemen van drie coördinatoren.

Albert Hut heeft jarenlang (hoelang weet ik niet precies omdat hij al coördinator was toen ik acht jaar geleden lid werd) de zorg voor de nestkasten voor de zangvogels voor zijn rekening genomen. Namens deze nestkastbewoners veel dank hiervoor. In de persoon van Mathieu Kunnen hebben we voor hem een toegewijde opvolger gevonden. Albert gaat of is ondertussen al verhuisd naar zijn geboortegrond in Drenthe.

Pieter Schut en Sent Regeling vormden jarenlang een duo als coördinatoren van de weidevogels. Deze taak hebben ze met veel inzet en toewijding volbracht. Ze kregen hiervoor vorig jaar de provinciale vrijwilligersprijs. Maar ze hebben te kennen gegeven hun prioriteiten elders te gaan leggen. De weidevogels zijn hen veel dank verschuldigd. Helaas hebben we tot nu toe nog geen opvolger of opvolgers voor hun taak kunnen vinden. Het coördinatorschap hoeft niet door één persoon te geschieden. Deze taak kan natuurlijk ook door meerdere personen vervuld worden. Dus als u op zich wel iets voelt voor deze bijzondere job, maar er tegenop ziet om het alleen te doen kijk dan eens om u heen. Wellicht dat u ergens een maatje kunt vinden. Of misschien weet u iemand die hiervoor geschikt is. Beide heren hebben aangegeven dat ze hun opvolger(s) graag willen inwerken.

Voor meer informatie wendt u zich tot ondergetekende

Jan Hendriks
0572 354381

Herstel van houtwallen?

Tijdens de bijeenkomst “Reuring In Salland” georganiseerd door Leader, de Kracht van Salland, konden ideeën over de toekomst van Salland geopperd worden. Het idee dat ik toen opperde luidde: “Herstel de houtwallen.” Salland was in het verleden, vóór de ruilverkavelingen, beroemd om haar houtwallen. Helaas zijn die nu groten-

deels verdwenen. Ik bevroedde niet dat dit idee opgepikt zou worden. Maar het balletje ging aan het rollen. Samen met herstel van kerkenpaden, heggen en houtwallen is nu een project gestart om dit alles te realiseren. Dit in samenwerking met o.a. LTO Salland, Landschap Overijssel, Hoop Heggen, Waterschap Groot Salland en plaatselijke belangenverenigingen waaronder IVN Raalte en nog meer partijen.

De eerste contouren zijn al uitgezet. Hieruit komt naar voren dat dit een project is met grote slagingskansen. Natuurlijk is dit niet iets wat zomaar even gerealiseerd kan worden. Er moet heel wat geregeld worden. Om dit tot stand te brengen is veel mankracht, kennis en geld nodig. Hiervoor blijken echter genoeg subsidie potten te bestaan. Landschap Overijssel zal de kar gaan trekken.

Het belang van heggen en houtwallen behoeft geen verdere uitleg neem ik aan. Daar zal tijdens de IVN lezing door Lex Roeleveld van Heg en Landschap op 29 november in het Annahuis overigens voldoende aandacht aan geschonken worden.

Inzet IVN Raalte

In eerste instantie zal er een overzicht moeten komen van de ligging van oude kerkenpaden. Vervolgens zullen de landeigenaren benaderd worden om hun te overreden. En tenslotte zullen er ook nog eens daadwerkelijk bomen en struiken ingeplant moeten worden. In ons ledenbestand zitten heel veel autochtone Sallanders die het verleden ter harte gaat en die dit alles zal aanspreken. Wil je op één of andere manier (denken en/of doen) hier een steentje aan bij dragen, neem dan contact met mij op. hendriks1949@kpnmail.nl

Wordt vervolgd.

Jan Hendriks

“De evolutie van schoonheid”

door Richard O. Prum.

Het is reeds enkele jaren geleden dat ik dit boek gelezen heb, maar ik breng het nu toch onder jullie aandacht omdat het niet alleen een zeer bijzonder verhaal is over vogels (en bij onze vereniging zijn heel veel vogelliefhebbers) maar ook omdat het een zeer boeiend geschreven boek is. Zelf bekruipt bij mij de behoefte om het boek nogmaals te lezen, omdat ik merk dat ik toch al veel van de prachtige verhalen vergeten ben.

We kennen allen de evolutieleer zoals door Darwin opgesteld is. Alle eigenschappen die de organismen nu hebben zouden te verklaren zijn door de natuurlijke selectie. Maar waar hij mee worstelde was toch het bekende voorbeeld van de pauw met zijn prachtige staart. Hoe kan zo'n beest met zo'n “overbodige” handicap toch overleven? Is de theorie van de seksuele selectie die stelt dat het kiezen van een partner op puur esthetische redenen kan plaats vinden toch een motor in de evolutie? Het antwoord hierop wordt in dit boek gegeven met heel veel bijzondere voorbeelden. Het recht van de sterkste is misschien niet voldoende om de natuur te verklaren. We hebben wellicht ook het recht van de mooiste nodig.

Het is een fascinerend verslag van schoonheid en partnerkeuze van vogels en andere dieren. Je staat versteld van de vreemde dingen die vogels doen om een partner te krijgen. De prachtige kleuren en

mooie liedjes van vogels zijn niet ontstaan omwille van hun nut, zegt Richard Prum, maar omwille van het potentiële genot voor hun partner. Hij geeft aan ons een opwindende nieuwe kijk op evolutie. Het is een rit als een achtbaan door de wereld van schoonheid in het dierenrijk.

Ik heb nog 33 euro voor dit boek met hard cover betaald, maar tot mijn verbazing staat het nu bij Bol.com te koop voor de helft. (zelfs zonder verzendkosten)

Jan Hendriks

Een leuke ontdekking

Als het voor een egel tijd is, om aan zijn winterslaap te beginnen, laat hij zich kennelijk niet op andere gedachten brengen door deze warme nazomer.

Getuige dit bericht, vergezeld van foto's, dat Mathieu Kunnen op 22 oktober naar Kleefkruid stuurde:

Sinds vorig jaar heb ik een egelhuis in de tuin staan. Tot mijn verbazing zie ik, dat er nu een egel zijn winterslaap aan het houden is.

Met vriendelijke groeten,
Mathieu Kunnen

Klein geaderd witje.

Foto: Petra Schotman

Schubbige taaiplaat

...tja, ga je een dagje met de familie mee naar de dierentuin en dan toch: als er paddenstoelen staan pik je die natuurlijk ook mee!

Een prachtige Schubbige taaiplaat (*Lentinus lepideus*);

Op 7 augustus 2022 stond die – ondanks de droogte – te pronken op de parkeerplaats van Burger's Zoo. Een niet alledaagse soort, dus een buitenkansje.

Voorkomen

Op bewerkt naalddhout in gebouwen en in parken en tuinen, vooral op spoorbielzen (dwarsliggers), soms op dode of levende stammen en stronken van naaldbomen. Zomer-herfst.

Saprofiet.

Als ik mij goed herinner werd deze soort vroeger ook wel aangeduid als de 'Dwarsliggerzwam'.

Met vriendelijke groet,
Die padd'nstool'nkjerl
André Houter

Ik tel nu al jaren blauwe kiekendieven en Ben Koks, die al jaren grauwe kiekendieven telt en nesten beschermt in Groningen, is sinds hij in Heino is komen wonen ook lid van de telgroep Engbertsdijkerven. Hij heeft bij Sovon gewerkt, bij Vogelbescherming en voor de provincie Groningen als ecooloog. Verder is hij over de gehele wereld als kiekendief expert actief.

Ook heeft hij samen met Elvira Werkman boeken geschreven, waar het eerste **"De man op de Dijk"** in kringen van vogelaars wel bekend is.

Bij het boek: **"Dwaalgast in het graan"**, wil hij een documentaire maken. Het geld daarvoor probeert hij door "crowdfunding" en lezingen bij elkaar te krijgen. Intussen is er een principe-afspraak gemaakt met een producer, die ruime ervaring heeft met het maken van natuurfilms, om het boek als script te lezen.

Zijn nieuwste boek gaat over **steppekiekendieven**. Hij hoopt het land in te mogen om hun verhaal te vertellen.

Ben Koks heeft vanaf begin jaren '90 honderden lezingen gegeven over kiekendieven, akkervogels en natuurbescherming in het algemeen. Hij zou het erg leuk vinden als er in 2023 een piek van lezingen in dorpshuizen, schouwburgen of simpelweg in de open lucht zullen plaatsvinden. Via een mooi donatie kan dat en als Elvira het niet te druk heeft met haar nieuwe boek dan krijgen groepen geïnteresseerden een gevarieerde en actuele lezing voorgeschoteld..

Wellicht een keer een mooie lezing voor leden en niet-leden van IVN Raalte.

Contact: Ben Koks <velduil1963@outlook.com>

Ik wil dit op deze manier via het IVN Raalte onder de aandacht brengen.

Hein Kogelman

Hoeveel eikels rapen we dit jaar?

Plant een eik in je tuin en hij is ieder seizoen prachtig om naar te kijken.

In de winter: statig en kaal, soms bedekt met sneeuw.

In het voorjaar: aan de robuuste, kale takken, verschijnen duizenden, piepkleine, lichtgroene blaadjes.

In de zomer: De kleine blaadjes zijn zo groot als een hand geworden, ze overlappen

elkaar en vormen een prachtige kruin op de enorme stam. Zelfs op de heetste dagen is het heerlijk koel om hier onder te zitten. Ook zijn de eikels al goed zichtbaar.

In de herfst: De groene bladeren kleuren van heel licht naar donker rood/bruin. Prachtig! Vooral als de zon erdoor schijnt. En dan....vallen ze af. Ook de eikels komen allemaal naar beneden. Werk aan de winkel dus. Maar dat weegt niet op tegen het plezier dat je ervan hebt. En de kinderen vinden het leuk om eikels te rapen.

Of het er weer zoveel worden als 3 jaar geleden? Toen hebben we 120 kg eikels naar de hertjes en de varkens gebracht. En dat allemaal van één boom.

Dit verhaal over een Eik komt iedereen natuurlijk bekend voor. We kennen de cyclus van de seizoenen en vinden het heel gewoon. Maar als je er meer over nadenkt....is dit toch eigenlijk heel bijzonder.

Marie-José van Beurden

Foto:
*Pascal
Hendriks*

Nonnetje

De Marker wadden

Wat ik hier ga schrijven is eigenlijk wat reclameachtig, maar het is echt de moeite van het weten waard als je het nog niet kent.

Rond de jaarwisseling werd ik door Natuurmonumenten verrast met een cadeau ticket voor de Marker wadden. Het plan was dat ik met mijn dochter en schoonzoon het project zou gaan bezoeken zo gauw als het weer redelijk aangenaam was. Dat was eind april al en we besloten om 3 mei te gaan. Jammer genoeg was het die dag net wat grijs en winderig en er kon wat miezerregen vallen. Maar ja, er was geboekt dus vol goede moed gingen we op weg naar de haven van Lelystad, vanwaar de boot zou vertrekken. Daar aangekomen, was er ruime parkeermogelijkheid op de grote kade. Maar er moest wel nog een stukje gelopen worden naar de boot, terwijl we eigenlijk niet wisten welke kant uit en naar wat voor boot we moesten uitkijken; we dachten aan een soort rondvaartboot. Er liepen meerdere mensen over de kade en die gingen bijna allemaal dezelfde kant

uit, dus liepen we daar maar achter aan. Tot we op zeker moment een rijtje mensen op de kade zagen staan die blijkbaar stonden te wachten, maar waar was de boot? Wel, dat bleek de boot te zijn waar ze bij stonden. We bleven we even verbluft staan.....het was een reusachtige driemaster: de Abel Tasman!

Mensenlief, wat een hoogte hebben die masten!

Het is een verbouwde theeclipper, die geschikt is gemaakt voor vervoer van personen; er zijn twee accommodaties op het dek, met bar en een grote accommodatie in het ruim, een paar meter lager. Alles heel luxe afgewerkt in mari-

tieme stijl met gelakt houtwerk. Er is onderweg koffie, thee en allerlei andere dranken te verkrijgen en de schipper weet ons gerust te stellen: het marker meer is gemiddeld 5 meter diep en de diepgang van de boot is 3,5 meter, dus als de boot zinkt blijft in ieder geval de bar boven water!

Het is nog een behoorlijke overtocht: zeker vier keer zo lang als de veerboot naar Texel; de vaart duurt ruim een en een half uur. En je komt dan inderdaad aan bij een soort duinlandschap..

De eerste gang is naar het paviljoen waar je nog wat kunt gebruiken voordat je op pad gaat; een echt ruime sortering is er niet maar soep, koffie, broodjes ed. is er wel.

Hier kun je er ook voor kiezen op eigen gelegenheid te gaan wandelen of samen met een gids van Natuurmonumenten; wij

kieszen voor het eerste. Er is een overzichtelijk kaartje verkrijgbaar met de beschikbare wandelpaden dus je kunt je goed zelf redden. Wel opletten in welk jaargetij je gaat, want in het broedseizoen worden bepaalde gedeeltes afgesloten. Begin mei was dat nog maar beperkt.

Je kunt als je alle paden bewandelt ruim tien kilometer lopen en daarmee is de tijd die je toegemeten is op het eiland ruim voldoende.

En het wandelen is geweldig; je waant je steeds in een wisselend landschap; de ene keer ben je tussen de moerassen, dan weer tussen plassen en meertjes,

maar ook op zeker moment krijg je de indruk bij de zeeduinen te staan:

Waar je water over moet steken zijn de paden verlengd met vlonderpaden. Het uitzicht is steeds schier oneindig; ruimte, ruimte, ruimte, zover als je kunt kijken. En dan de rust; van al je medepassagiers vind je weinig terug, zodat je je alleen waant tussen het vogelleven wat zich hier ontwikkeld heeft.

Een waar vogelparadijs, en het lijkt wel of die dieren weten dat er weinig bedreigingen voor hun zijn, zo onbevengend vliegen ze om je heen; het eiland is van hen, jij bent slechts te gast. Ik ben geen vogelaar, maar kan mij goed voorstellen hoe zo iemand zich kan vermaken hier: meeuwen, ganzen, eenden, reigers, lepelaars,

maar ook tapuiten en rietgorzen... teveel om op te noemen. En alles piept, knort, en roept...

De eilanden zijn nu weelderig begroeid met een keur aan groen en bloemen, zodat het aan kleur ook niet ontbreekt, dus ook de plantenliefhebber kan hier aan zijn trekken komen:

Hier en daar zijn paaltjes met dierenmotieven om de route aan te geven, zo ook dit paaltje met een fraai vlindermotief. Maar ook vogels maken daar gebruik van blijkt wel; lees eens goed wat er op het paaltje staat:

Aan het eind van je wandeling kun je bij het restaurant nog wat eenvoudigs bestellen, zoals bijvoorbeeld een tosti en wat drinken. Op het terras achter is het goed toeven achter de windschermen die toch ruim zicht geven op het 'strand en de 'zee':

Maar pas op dat je niet teveel bestelt, want aan boord van de boot blijkt, dat ze een complete friteszaak hebben geopend, met een keur aan gefrituurde artikelen, borrelplankjes, loempia's...

Je krijgt ruim de tijd om volop te genieten van dit indrukwekkend stuk nieuwe natuur; inderdaad natuur, want het enige wat kunstmatig is, is het

opspuiten van het slib geweest, de natuur heeft daarna alles zelf gedaan.

De boot ligt al weer klaar om je op te halen, dus het is helaas tijd om op huis aan te gaan. Maar wel met een voldaan gevoel; je kunt terugkijken op een zeer geslaagde dag, écht aan te raden!

Nog even een paar tips: de eilanden liggen in een open watervlakte, dus kan het bij tijd en wijle winderig zijn en kun je het dan gauw koud krijgen. Houdt daar rekening mee met je kleding, ook waar het regen betreft, want er zijn geen schuilmogelijkheden.

Tot slot: De ruimte hier in Kleefkruid is jammer genoeg te beperkt om al het moois te laten zien, maar er zijn gelukkig verscheidene documentaires te vinden op internet; een eerste is bijvoorbeeld schooltelevisie over het hoe en waarom van de eilanden:

<https://schooltv.nl/video/hoe-maak-je-een-eiland-van-slib-de-marker-wadden/>

En dan een uitgebreide fotoreportage met veel mooie beelden die een volledige indruk geven van de Wadden:

<https://www.followmyfootprints.nl/wandelen-op-de-marker-wadden-kustroute-met-vlonderpad-en-vogelkijkhutten/>

Beide zeer de moeite van het bekijken waard.

Met vriendelijke waddengroet,

André Houter

Foto's: Hennie Kleine Koerkamp

Foto's: Jeroen Willemsen

Bestuur en coördinatoren

Bestuur

Voorzitter:

Jan Hendriks
Drostenkamp 30
8101 BZ Raalte
Tel. 0572 - 354381
hendriks1949@kpnmail.nl

Secretaris:

Eduard Veldkamp
tentje13@gmail.com
06 - 15135706

Penningmeester:

André Houter
a.houter@kpnmail.nl
06 - 43133834

Ledenadministratie:

Grady Uyt de boogaardt
ledenadm-ivnraalte@
outlook.com
06 - 40231576

Algemeen lid:

Gerda Lennips
gerdaenraymond@gmail.com
0572 - 391821

Coördinatoren van de werkgroepen

Steenuilen:

Gerard Alferink
Tel. 0572-381767
alferink1948@gmail.com

Roofvogels:

Martijn Wijnberg
Tel. 06-29113940
martijn_wijnberg@hotmail.com

Nestkasten:

Vacant
Bij interesse: neem contact op!

Weidevogels:

Vacant
Bij interesse: neem contact op!

Vogelzang:

Ellen Slurink-Kleinlangevelsloo
Tel. 06-14380538
ellen@kwestievaninhoud.nl

Wilgenknotten:

Jos Tutert
Tel. 0572-357907
jamtutert@gmail.com

Jan Kerkdijk

Tel. 06-22132991
j_kerkdijk@hotmail.com

Hoogstamfruit:

Marit Maas
Tel. 06-10134104
marit.maas@maasenergysys-
tems.nl

Watervogels:

Hein Kogelman
Tel. 0572-354750
heinkogelman@hotmail.com

Kerkuilen:

Jan Legebeke
Tel. 0572 - 357782
legebekenieuwborg@
gmail.com

Wilde planten en kruiden:

Jan Hendriks
Tel. 0572 - 354381
hendriks1949@kpnmail.nl

Gierzwaluwen:

Hugo Sterkman
Tel. 06-51392765
famsterkman@ziggo.nl

Natuurlijke omgeving:

vacant

Consul Paddenstoelen

André Houter
a.houter@kpnmail.nl

Werkgroep Educatie:

- informatie stand
- kleeftkruid
- website
- excursies voor volwas-
senen
- gezinsexcursies
- lezingen en cursussen

Reni Sterkman,
Marie-José van Beurden en
Ine Kappert
Tel. 0572 - 357345
inekappert@daxis.nl

Oproep aan alle leden!!!

Om onze ledenadministratie actueel te houden, verzoekt het bestuur ieder lid om een adreswijziging, een nieuw emailadres en een nieuw telefoonnummer zo spoedig mogelijk door te geven.

Deze wijzigingen kunnen doorgegeven worden aan:
ivnraalte@gmail.com

Programma van IVN Raalte

Iedereen is welkom.

- Het programma is zowel voor leden als niet-leden toegankelijk.
- Voor leden, donateurs en kinderen tot 12 jaar GRATIS.
- Niet-leden betalen een kleine bijdrage

DINSDAG 29 NOVEMBER 2022: LEZING STICHTING HEG & LANDSCHAP

De stichting zet zich o.a. in voor beter onderhouden heggen en heggenlandschappen. Voor meer info zie het artikel binnenin dit kleefkruid.

Wanneer: DINSDAG 29 NOVEMBER 2022;
Hoe laat: 19.30 uur
Waar: Annahuis, de Plas 8, Raalte
Kosten: Gratis voor leden en donateurs, inclusief koffie en thee
€4,-- voor niet-leden, inclusief koffie en thee

Voor actuele informatie zie onze website:
www.ivn.nl/afdeling/ivn-raalte

